



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Sylvy Šiškeové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **L. P.**, zastoupeného JUDr. Vladimírem Ježkem, advokátem se sídlem Dvořákova 937/26, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2020, č. j. MSK 37724/2020, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 2. 2022, č. j. 59 A 11/2020-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl rozhodnutím Magistrátu města Ostravy ze dne 4. 11. 2016, č. j. SMO/382716/16/DSČ/Dol (dále jen „rozhodnutí magistrátu“), uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), tj. překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci o 20 km/h a více nebo mimo obec o 30 km/h a více. Rozhodnutí magistrátu napadl žalobce odvoláním, o němž žalovaný rozhodl rozhodnutím ze dne 24. 5. 2017, č. j. MSK 162419/2016, které nabylo právní moci téhož dne. Žalovaný na základě žalobcova odvolání snížil částku pokuty a dobu zákazu řízení ze dvou měsíců na jeden. Na základě správního trestu zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu jednoho měsíce žalobce pozbyl řidičské oprávnění a nejpozději do pěti pracovních dnů ode dne 24. 5. 2017 (tj. do 31. 5. 2017) byl povinen odevzdat řidičský průkaz příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

[2] Nyní posuzovaná věc s výše uvedeným přestupkem souvisí. Rozhodnutím Městského úřadu v Hlučíně (dále jen „městský úřad“) byl žalobce uznán vinným z přestupků podle § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 a § 125c odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu. Prvního přestupku se dopustil tím, že dne 16. 5. 2018 v blíže určeném čase a místě řídil motorové vozidlo, ačkoli nebyl držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu motorových vozidel. Tímto jednáním porušil § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu. Druhého přestupku se dopustil tím, že nejpozději dne 31. 5. 2017 nesplnil povinnost odevzdat řidičský průkaz příslušnému obecnímu úřadu. Nesplněním povinnosti odevzdat řidičský průkaz ve stanovené lhůtě žalobce porušil § 94a odst. 2 zákona o silničním provozu.

[3] Za přestupky uvedené v bodu 2 byla žalobci uložena pokuta ve výši 25 000 Kč, zákaz řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců a povinnost nahradit náklady řízení spojené s projednáváním přestupku ve výši 1000 Kč. Žalovaný zamítl odvolání žalobce.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou, kterou Krajský soud v Ostravě zamítl rozsudkem označeným v záhlaví.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Nejvyšší správní soud úvodem podotýká, že první část kasační stížnosti se doslovně shoduje s žalobou (jedná se o části „*Nesprávné právní posouzení*“ až „*Nesprávný procesní postup*“); originální kasační argumentace je tak obsažena až na posledních třech a půl stranách stížnosti. Stěžovatel následně na tuto (žalobní) argumentaci pouze odkazuje, případně ji rozvíjí. Nesprávné právní posouzení stěžovatel spatřuje v tom, že přestupky, jichž se dopustil, nelze spáchat z nedbalosti. Odkazuje na analogii s trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí. Podle stěžovatele může být subjektivní stránka při porušování uložené povinnosti naplněna pouze za předpokladu vědomosti o uložení takové povinnosti. Stěžovatel dále tvrdí, že neodevzdání řidičského průkazu není trvajícím přestupkem, a závěr o jeho nepromlčení je proto chybný.

[7] Stěžovatel namítá také nesprávný procesní postup městského úřadu a žalovaného. Tvrdí, že rozhodnutí magistrátu mu nebylo nikdy doručeno, a nesouhlasí s okamžikem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Popírá, že by se proti tomuto rozhodnutí bránil správní žalobou; v této souvislosti nicméně připustil nebezpečnost při podpisu plné moci „*pro zastoupení jemu neznámým pražským advokátem*“. Krajský soud konstatoval, že rozhodnutí bylo v souladu se zákonem doručeno stěžovateli zástupci. Stěžovatel dále namítá, že pokud žalovaný míní změnit skutková zjištění městského úřadu (čímž stěžovatel myslí zřejmě zjištění, zda a kdy mu bylo doručeno rozhodnutí magistrátu – pozn. Nejvyššího správního soudu), mohl tak učinit pouze na základě nově provedených důkazů při ústním jednání, což se nestalo.

pokračování

[8] Městský úřad podle stěžovatele pochybil rovněž při doručování oznámení o zahájení řízení o přestupku spočívajícím v neodevzdání řidičského průkazu. Toto oznámení stěžovateli nebylo nikdy účinně doručeno a ve věci proto nemohlo být vydáno ani rozhodnutí o přestupku. Stěžovatel popírá, že by při ústním jednání konaném dne 17. 10. 2018 bylo řízení o prvním skutku rozšířeno o druhý skutek. Zahájení přestupkového řízení o druhém skutku nebylo stěžovateli řádně oznámeno, neboť mu nebylo doručeno písemné oznámení a na ústním jednání nebyl osobně přítomen. Jeho zástupce se prokázal plnou mocí pro řízení o prvním přestupku, datovanou k době, kdy stěžovatel o jiném řízení (resp. o dalším přestupku) nevěděl. Plná moc se proto pro řízení, které v té době ještě nebylo vedeno, nemohla vztahovat. Takové procesní pochybení nemůže být dodatečně zhojeno tím, že se stěžovatel o rozšíření obvinění „mimoprocesně“ dozvěděl.

[9] Stěžovatel závěrem kasační stížnosti požádal o přiznání odkladného účinku.

[10] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil, resp. pouze navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Kasační stížnost je podána včas, osobou oprávněnou a míří proti rozhodnutí, proti kterému je kasační stížnost přípustná.

[12] Jelikož jde o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.), musel se Nejvyšší správní soud nejprve zabývat otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s. Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud i nadále vychází z kritérií, která formuloval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud judikatura Nejvyššího správního soudu neřešila, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které dosavadní judikatura řešila rozdílně, 3) je dána potřeba učinit judikaturní odklon, 4) v napadeném rozhodnutí bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[13] Kasační stížnost se týká mj. subjektivní stránky přestupku spočívajícího v řízení bez řidičského oprávnění v důsledku dříve uloženého trestu zákazu činnosti (zákazu řízení motorových vozidel), resp. procesní opatrnosti obviněného z přestupku v předcházejícím přestupkovém řízení, v němž mu hrozilo uložení tohoto druhu trestu. Tuto otázku dosud judikatura Nejvyššího správního soudu uceleně neřešila. Jedna z kasačních námitek se týká také dosud neposuzované otázky rozšíření obvinění z přestupku při ústním jednání.

[14] Kasační stížnost je tedy přijatelná, není však důvodná.

[15] Podle § 94a odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu *držitel řidičského oprávnění pozbyvá řidičské oprávnění dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým mu byl soudem uložen trest nebo příslušným správním úřadem uložen správní trest zákazu činnosti*

spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel. Podle odstavce 2 téhož ustanovení je držitel řidičského průkazu povinen jej odevzdat příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností do 5 pracovních dnů ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí podle odstavce 1.

[16] Doba, na kterou je pachateli uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, počíná plynout dnem následujícím po dni právní moci rozhodnutí o vině a trestu. Výkon trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel tedy není podmíněn odevzdáním řidičského průkazu příslušnému správnímu orgánu. Pokud pachatel řidičský průkaz v zákonné lhůtě neodevzdá, dopustí se přestupku [§ 125c odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu]. Současně se může dopustit také přestupku spočívajícího v řízení bez řidičského oprávnění [§ 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu]. V úvahu přichází dokonce spáchání trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (§ 337 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník), řídí-li pachatel motorové vozidlo během doby uloženého trestu zákazu činnosti, ačkoliv ví, že mu byl trest zákazu činnosti uložen (tj. jedná v úmyslu).

[17] Z § 94a a § 102 odst. 1 zákona o silničním provozu vyplývá, že po uplynutí doby zákazu činnosti řidič nemůže bez dalšího opět řídit motorové vozidlo. Zákonodárce se rozhodl pro přístup, který podmiňuje vrácení řidičského oprávnění podáním žádosti, o níž je vedeno zvláštní řízení, a který vede k faktickému prodloužení doby, po kterou řidič nemůže řídit motorové vozidlo, minimálně o dobu trvání procedury vrácení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 137/2011-52).

[18] Záznam o zákazu činnosti spočívajícím v zákazu řízení motorových vozidel se po nabytí právní moci příslušného rozhodnutí správního orgánu zapíše do registru řidičů (§ 120 odst. 2 zákona o silničním provozu). Jedná se o tzv. blokaci řidičského oprávnění, neboli vyznačení pozbytí řidičského oprávnění v kartě řidiče (blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2018, č. j. 5 As 103/2017-73). Neodevzdá-li pachatel ve lhůtě řidičský průkaz, je tento doklad „blokován“ až do okamžiku rozhodnutí o žádosti o vrácení řidičského oprávnění podle § 102 zákona o silničním provozu. Ačkoliv si tedy pachatel ponechá řidičský průkaz fyzicky u sebe a neodevzdá jej, nezabývá ho to povinností požádat o vrácení řidičského oprávnění (samozřejmě za předpokladu, že po výkonu trestu zákazu činnosti zamýšlí nadále řídit motorová vozidla). Tímto způsobem je přestupce motivován, aby řidičský průkaz v návaznosti na uložení trestu zákazu činnosti skutečně odevzdal a splnil tím povinnost, kterou mu zákon ukládá a která slouží k ochraně administrativního pořádku na úseku evidence řidičských průkazů. V opačném případě sám pachatel svým nekonáním (neodevzdáním řidičského průkazu) nezávisle na původní délce uloženého trestu zákazu činnosti prodlužuje dobu, po kterou se vystavuje riziku, že bude-li řídit motorové vozidlo, dopustí se přestupku řízení bez řidičského oprávnění. Za tento přestupek mu přitom hrozí další trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel.

[19] Právě to se stalo v posuzované věci, neboť stěžovatel řidičský průkaz neodevzdal a po výkonu trestu zákazu činnosti řídil, ačkoli řidičské oprávnění pozbyl a nepožádal o jeho vrácení. Stěžovatel přinejmenším měl a mohl vědět, že nemá mít řidičský průkaz u sebe, protože je povinen jej odevzdat. Měl si proto klást otázku, jak by měl postupovat poté, co uplyne doba zákazu činnosti, aby řidičský průkaz opět získal. Jak

pokračování

konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 7 As 137/2011-52, domnívá-li se pachatel, že nesplní-li rozhodnutím stanovenou povinnost odevzdat řidičský průkaz, může po uplynutí doby zákazu činnosti bez dalšího řídit, jedná natolik nezodpovědně, že u něho *zásadně* nelze mít materiální znak přestupku za vymizelý.

[20] Ve vztahu k námitce týkající se formy zavinění, kterou stěžovatel v kasační stížnosti dále rozvinul, uvádí Nejvyšší správní soud následující. Platí, že pro spáchání přestupku postačuje nedbalostní forma zavinění, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba zavinění úmyslné. Pro závěr, že pachatel měl a mohl vědět o tom, že řídí bez řidičského průkazu, je nutné mít postaveno najisto, že pachateli bylo rozhodnutí ukládající tuto sankci řádně doručeno. Skutečnost, že pachatel se vlivem své nedostatečné opatrnosti s tímto rozhodnutím nemohl fakticky seznámit, ačkoli by při zachování obecně uznávané míry opatrnosti měl, nebrání závěru o pachatelově nevědomé nedbalosti při spáchání přestupku. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně odmítl závěr, že za běžných okolností pachatel (řidič) není nevědomě nedbalý ve vztahu k přestupku řízení bez řidičského oprávnění jen proto, že se fakticky neseznámil s rozhodnutím o odvolání v řízení proti rozhodnutí, jímž mu byl uložen zákaz řízení motorových vozidel (rozsudky ze dne 23. 10. 2012, č. j. 1 As 150/2012-33, ze dne 6. 10. 2015, č. j. 8 As 62/2015-35, nebo ze dne 13. 7. 2017, č. j. 1 As 60/2017-33). Nejvyšší správní soud má ve shodě s krajským soudem za to, že rozhodnutí magistrátu bylo stěžovateli řádně doručeno.

[21] Jak Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku č. j. 1 As 150/2012-33, kromě požadavku na zjištění, že pachateli bylo rozhodnutí ukládající trest zákazu činnosti řádně doručeno, musí být ke konstatování zavinění minimálně ve formě nevědomé nedbalosti splněno také subjektivní kritérium nedbalosti. To spočívá v míře opatrnosti, kterou je pachatel v konkrétním případě schopen vynaložit. Při posuzování subjektivní míry opatrnosti je třeba zvažovat jednak vlastnosti, zkušenosti, znalosti a okamžitý stav pachatele a jednak okolnosti konkrétního případu. Ve věci řešené výše citovaným rozhodnutím prvního senátu pachatelka věděla, že v rozhodné době spáchala větší množství dopravních přestupků. Vzhledem k subjektivním okolnostem proto měla a mohla očekávat, že jí přestupkový orgán může doručovat listiny související s probíhajícími přestupkovými řízeními. Vlivem své neopatrnosti se s rozhodnutím ukládajícím trest zákazu činnosti neseznámila, přestože tuto možnost měla. Toto zjištění vedlo soudy k závěru o naplnění subjektivní stránky přestupku spočívajícího v řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění ve formě nevědomé nedbalosti. Obecně vzato tak platí, že je-li s obviněným vedeno řízení o přestupku, za nějž mu podle zákona hrozí trest zákazu činnosti, má obviněný tomuto riziku přizpůsobit míru své procesní bdělosti a opatrnosti v řízení. Neučiní-li tak a nadále pokračuje v činnosti, jejíž zákaz mu mohl být v rozhodnutí vydaném v přestupkovém řízení uložen, aniž by se přiměřeně zajímal o stav či výsledek řízení o přestupku (tj. zejména v přiměřených intervalech zjišťoval, jak řízení pokračuje, případně zda již skončilo a s jakým výsledkem), může se dopustit přestupku spočívajícího ve výkonu zakázané činnosti přinejmenším ve formě nevědomé nedbalosti.

[22] Stěžovatel se dozvěděl, že s ním bylo zahájeno řízení o přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o silničním provozu (oznámení o zahájení řízení o přestupku si osobně převzal, jak vyplývá z doručanky na č. l. 12 správního spisu magistrátu). Zároveň byl v oznámení vyrozuměn o tom, že shodného přestupkového

jednání (překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci o 20 km/h a více nebo mimo obec o 30 km/h a více) se v posledních dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsících dopustil dvakrát (dne 26. 6. 2015 a dne 15. 3. 2016). Jak stanoví § 125c odst. 6 písm. c) bod 1 zákona o silničním provozu, tomu, kdo spáchal přestupek mj. podle odstavce 1 písm. f) bodu 3 tohoto zákona, uloží správní orgán zákaz činnosti od jednoho do šesti měsíců. Rozhodnutí magistrátu stěžovatel napadl v zastoupení obecné zmocněnkyně odvoláním, na jehož základě žalovaný mj. zkrátil délku trestu zákazu činnosti o polovinu. S ohledem na výše uvedené si stěžovatel měl a mohl být vědom, že je obviněný z přestupku, za nějž mu správní orgán může uložit trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel (opakované překročení nejvyšší dovolené rychlosti v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců). Vzhledem k povaze přestupku, z nějž byl v řízení před magistrátem obviněn, se stěžovatel měl průběžně zajímat o průběh a výsledek řízení a být v tomto směru bdělý, neboť mu hrozil poměrně závažný trest zákazu činnosti v délce trvání od jednoho do šesti měsíců. Pokud nevěnoval výsledku přestupkového řízení náležitou pozornost a nadále pokračoval v řízení motorových vozidel, je správný závěr žalovaného, že se tohoto přestupku dopustil zaviněně, tj. minimálně ve formě nevědomé nedbalosti.

[23] Další kasační námitka se týká povahy přestupku spočívajícího v neodevzdání řidičského průkazu. Jedná se o trvalý přestupek, o čemž svědčí závěry judikatury i odborné literatury. Držitel řidičského průkazu totiž neodevzdáním řidičského průkazu vyvolá protiprávní stav, který posléze udržuje (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2014, č. j. 9 As 93/2014-27, ze dne 3. 12. 2015, č. j. 9 As 33/2015-19, nebo ze dne 3. 3. 2016, č. j. 7 As 21/2016-29; shodně Prášková, H. *Nové přestupkové právo*. Praha: Leges, 2017, s. 121). U trvalého přestupku počíná promlčecí (prekluzivní) doba běžet dnem následujícím po dni, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu. Pro počátek běhu promlčecí doby je rozhodné ukončení celé protiprávní činnosti. Nebyl-li protiprávní stav dosud ukončen, běží promlčecí doba pro projednání přestupku od okamžiku, kdy bylo osobě podezřelé z jeho spáchání doručeno oznámení o zahájení přestupkového řízení (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2011, č. j. 9 As 101/2010-101, či ze dne 30. 7. 2014, č. j. 8 As 33/2014-39; ve vztahu ke stávající právní úpravě viz rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 15. 1. 2021, č. j. 44 A 19/2020-17, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2022, č. j. 10 As 444/2021-44, týkající se pokračování v přestupku).

[24] Nejvyšší správní soud se s ohledem na výše uvedené ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že se o trvalý přestupek jedná. V podrobnostech lze odkázat např. na rozsudek č. j. 9 As 93/2014-27, podle nějž § 94a odst. 2 zákona o silničním provozu směřuje k tomu, aby držitel řidičského průkazu odevzdal řidičský průkaz, který již neosvědčuje řidičské oprávnění, neboť ho držitel průkazu pozbyl v důsledku uložení sankce zákazu řízení motorových vozidel. Takový řidičský průkaz je podle § 118 odst. 1 písm. b) neplatný, neboť neosvědčuje řidičské oprávnění držitele (§ 103 odst. 1 zákona o silničním provozu). U držitele řidičského průkazu, který neplatný průkaz neodevzdá, vzniká riziko, že bude tímto neplatným řidičským průkazem uvádět třetí osoby v omyl ohledně existence jeho řidičského oprávnění. Právě tomuto potenciálně škodlivému následku zákon předchází tím, že stanoví povinnost neplatný řidičský průkaz odevzdat. V opačném případě hrozí, že řidič, který má řidičský průkaz u sebe, ač jej měl ve stanovené

pokračování

lhůtě odevzdat, by mohl řídit motorové vozidlo i bez řidičského oprávnění, přičemž jeho pochybení by nemuselo být jednoduše zjistitelné (např. při zběžné kontrole policií bez prověření příslušných evidencí). Právě tomu má zabránit mechanismus odevzdání a vrácení řidičského průkazu, za jehož dodržení se řidič, který řidičský průkaz odevzdal, po dobu odevzdání žádným takovým průkazem nemůže prokázat (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 137/2011-52).

[25] Stěžovatel nadto nerozlišuje mezi vznikem protiprávního stavu v důsledku stěžovatelova jednání (opomenutím odevzdat řidičský průkaz ve stanovené lhůtě) a trváním takto vyvolaného a udržovaného protiprávního stavu tím, že stěžovatel i nadále udržoval protiprávní stav tím, že řidičský průkaz ani poté neodevzdal. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 9 As 33/2015-19, právní úprava sleduje, aby byl protiprávní stav ukončen odevzdáním řidičského průkazu (za skutky časově vymezené zahájením nového přestupkového řízení lze ukládat nové sankce, a to až do okamžiku splnění povinnosti odevzdat řidičský průkaz). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 8. 2022, č. j. 2 As 167/2020-32, bodu 16 uvedl: „Podle § 8 zákona o odpovědnosti za přestupky trvající přestupek je takový přestupek, jehož znakem je jednání pachatele spočívající ve vyvolání a následném udržování protiprávního stavu nebo jednání pachatele spočívající v udržování protiprávního stavu, který nebyl pachatelem vyvolán. (zvýraznil Nejvyšší správní soud) K tomu, aby šlo o přestupek trvající, musí pachatel protiprávní stav nejen vyvolat, ale také udržovat. Znamená to mimo jiné, že musí mít možnost svým vlastním jednáním existenci protiprávního stavu 'jednoduše' ukončit. 'Jednoduchost' ukončení je nutno posuzovat v souvislostech konkrétní situace. Zejména je nutno posuzovat, nakolik návrat do stavu v souladu s právem je převážně v moci toho, kdo protiprávní stav vyvolal.“ V případě neodevzdání řidičského průkazu tedy toto protiprávní jednání trvá zásadně do té doby, dokud není řidičský průkaz odevzdán; je zjevné, že odevzdání řidičského průkazu bude za běžných okolností v moci toho, kdo tak má učinit. Jsou nicméně představitelné i jiné varianty ukončení trvání protiprávního stavu, například skončení data platnosti řidičského průkazu (po jeho uplynutí již nehrozí nebezpečí, že by ten, kdo se jím prokáže, mohl při zběžné kontrole vyvolat v přiměřeně pozorně kontrolující osobě mylný dojem, že disponuje řidičským oprávněním, takže smysl a účel právního postihu za neodevzdání se vytratí) či podání žádosti o vrácení řidičského oprávnění, je-li provázeno současným odevzdáním řidičského průkazu (jako se stalo v nyní řešené věci podáním žádosti dne 21. 5. 2018).

[26] K námitkám procesní povahy, které se týkají doručování, Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 100/2008-61, podle nějž „písemnosti, které jsou zastoupenému určeny, jsou doručovány výhradně jeho zástupci a pouze takové doručení má účinky založení běhu lhůt pro účely řízení“. Oznámení o zahájení řízení o přestupku ani meritorní rozhodnutí přitom nepředstavují písemnost ve smyslu § 34 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tj. případ, kdy má zastoupený v řízení něco osobně vykonat. Nejvyšší správní soud se neztotožňuje ani s námitkou, která se vztahuje k tvrzeným pochybením žalovaného ohledně změn skutkových zjištění, resp. námitkou týkající se okolností doručování rozhodnutí magistrátu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí odkázal na své dřívější rozhodnutí a zopakoval, že stěžovatel sám uvedl, že zásluhou obsahující rozhodnutí magistrátu přeposlal svému zástupci, aniž se seznámil s jejím obsahem. Právní moc rozhodnutí magistrátu nastala okamžikem, kdy stěžovatelův

zástupce převzal rozhodnutí o zamítnutí odvolání. Stěžovatel se v takové situaci pro účely určení právní moci nemůže úspěšně dovolávat toho, že mu zástupce nesdělil povinnosti plynoucí z rozhodnutí. Toto hodnocení řádnosti doručení přitom nepředstavuje skutkové zjištění, za jehož účelem by byl žalovaný povinen nařídít ústní jednání a provádět dokazování.

[27] Co se týká rozšíření obvinění při ústním jednání, tento postup v zásadě nelze vyloučit, zejména dozví-li se správní orgán o novém skutku těsně před již nařízeným ústním jednáním. Je však potřeba, aby správní orgán v plné míře zachoval procesní práva obviněného z přestupku (zejména právo na obhajobu) a poskytl mu přiměřenou dobu k tomu, aby se k rozšíření obvinění mohl vyjádřit. Ze správního spisu v posuzované věci vyplývá, že stěžovatel udělil dne 3. 10. 2018 plnou moc advokátu JUDr. Ježkovi k zastupování „v řízení vedeném Městským úřadem v Hlučíně – odborem dopravy pod č. j. HLUC/43685/2018/OD/NI“. Z protokolu o ústním jednání konaném dne 17. 10. 2018 plyne, že obvinění stěžovatele bylo při ústním jednání rozšířeno, tj. stěžovatel byl obviněn nejen z přestupku spočívajícího v řízení bez příslušného řidičského oprávnění, ale také z přestupku spočívajícího v neodevzdání řidičského průkazu. Z protokolu je patrné, že zástupce stěžovatele následně vzal rozšíření obvinění na vědomí a v této souvislosti požádal o poskytnutí dodatečné lhůty k vyjádření se k novému obvinění. Této žádosti městský úřad vyhověl a určil stěžovateli desetidenní lhůtu k doplnění vyjádření.

[28] Nejvyšší správní soud má vzhledem k obecně formulovanému rozsahu zástupčího oprávnění v plné moci za to, že řízení o druhém přestupku bylo řádně zahájeno; tím spíše, pokud zástupce neměl vůči rozšíření obvinění výhrad a správní orgány umožnily stěžovateli výkon jeho procesních práv. Domnívá-li se stěžovatel, že jeho zástupce překročil udělené zástupčí oprávnění, jedná se o otázku práva soukromého, řešitelnou příslušnými soukromoprávními způsoby.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl. S ohledem na to, že soud o kasační stížnosti rozhodl věcně, nerozhodoval již o návrhu na přiznání odkladného účinku.

[30] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch a žalovanému jako úspěšnému účastníku řízení v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. listopadu 2022

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu